

Lesz-e...

...a közigazgatásból...

...(e-)közigazgatás?

Lesz-e közigazgatásból (e-)közigazgatás?

dr. Sántha György, vezető tanácsadó
eGov Tanácsadó Kft.

Budapest, 2015. december 9.

EOQ Magyar Nemzeti Bizottság Közhasznú Egyesület

I. Az igazgatás fogalmának történelmi áttekintése

Az igazgatás...

- ...rendeltetése hogy a mindenkori hatalomgyakorló – azaz a szuverén – akaratának érvényt szerezzen;
- ...létezése egyidős a szuverénnel;
- ...fogalma mentén a következő csoportosítások tehetők:
 - társadalmi alrendszerenként:
 - ✓ magánigazgatás,
 - ✓ közigazgatás,
 - ✓ egyházi igazgatás, civil igazgatás... stb.
 - a hatalomgyakorlás módja szerint:
 - ✓ önigazgatás,
 - ✓ felhatalmazáson alapuló igazgatás.

II. A közigazgatás fogalmának történelmi áttekintése (1)

A közigazgatás...

- ...az *államiság* keretei között folytatott, a tágabb közösségre (alattvalók, polgárok) kiterjesztett igazgatás;
- ...fogalma egyidős az államiság fogalmával;
- ...a hatalommegosztás rendszerében a végrehajtás eszköze;
- ...modern (parlamentáris) értelemben a kormányzati tevékenység egyik megjelenési formája;
- ...mai formájában az elmúlt 200 évben fejlődött ki;
- ...erősen joghoz kötött: a „jogállamok adminisztrációja.”

II. A közigazgatás fogalmának történelmi áttekintése (2)

- A közigazgatás sokféle közérdekű igazgatás összefoglaló elnevezése
 - **közigazgatás = államigazgatás + önkormányzati igazgatás**
- A közigazgatás a sokféle ágazati igazgatás összessége:
 - külügyi igazgatás
 - hadügyi igazgatás
 - pénzügyi igazgatás
 - belügyi igazgatás
 - földügyi igazgatás
 - egészségügyi igazgatás
 - oktatási és kulturális igazgatás
 - szociális és munkaügyi igazgatás
 - ...stb.

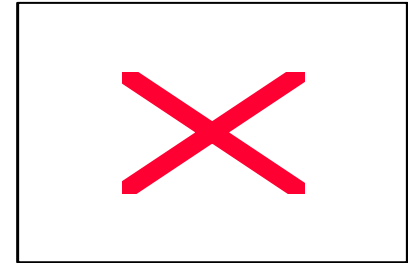
III. A technológia jelentősége az állam működésében (1)

- A közigazgatás mindenkor leírható a következőkkel:
 - az ellátandó állami **feladatok**
 - a feladatok **szervezeti** kerete
 - a feladatok ellátása mentén szervezett **eljárások**
 - az eljárásokat elfolytató **személyzet**
- + 1 az eljárások során alkalmazott **TECHNOLÓGIA**
- **A technológia jelentősége az információk megosztásában van:**
 - Az elsődleges információ a szuverén akarata (parancs, elrendelés)
- **Az információ-megosztás technikája évezredek óta az írás:**
 - törvény, rendelet, parancs, hirdetmény...
- **Az információhordozók koronként változnak:**
 - kő, agyag, papirusz, rováspálca, pergamen, kisbíró, papír...

III. A technológia jelentősége az állam működésében (2)

- Egy újabb technológiai váltás tanúi vagyunk:
 - „a 4.0 ipari vagy az V. technikai forradalom”
 - „digitális korszak”
 - nagyobb kultúraformáló hatása lesz, mint az eddigi technológiáknak...
- Az új írásmódnak több köze van a számokhoz, mint a betűkhöz....
 - számsorokat használunk az információk beviteléhez és rögzítéséhez
- ...ezért jobban meg kell tanulnunk számolni....
 - a „digitális” kifejezés a latin *digitus* (ujj) szóból ered, amellyel számolunk
 - bármilyen szöveges, audiovizuális információ bináris (1 / 0 értékű) számokká konvertálható;
- Az új technológiával az információk...
 - korlátlanul rögzíthetők és fénysebességgel szállíthatók...

IV. A digitális technológia és társadalmi rendszereink kölcsönhatása

- A bennünket körülvevő eszközök intelligenssé válnak...
 - ...a digitális technológia és a világháló segítségével kommunikálnak,
 - ...akár egymással is...
- Az új technológiai környezetben
 - a *gazdaság* elkerülhetetlenül alakul át tudás-/ információalapú gazdasággá
 - ...a *társadalom* információs társadalommá...
 - ...és az állam „**digitális állammá**” (ld. „digitális transzformáció”)
- A hagyományos társadalmi alrendszerek kölcsönhatásba kerültek a technológiával
 - a **kölcsönhatások**ról az „e-” betű árulkodik:
 - ✓ e-gazdaság, e-kereskedelem, e-tanulás,....

V. Globális digitalizálódás, az információs kor hajnala

- **Az elektronikus közigazgatás létrejött egy folyamat, amelynek kezdőidőpontja is nehezen meghatározható.**
- A világtörténet rekonstruálásában segíthet, az első...
 - ...digitális számítógép megalkotása: 1943-46., ENIAC, USA, P. Eckert
 - ...mai logikán felépülő számítógép 1946-51., IAS, Neumann János
 - ...számítógép munkába fogása: 1951.06.05., USA, Népszámlálási Hivatal
 - ...programnyelv: 1964., BASIC, USA, Kemény János
 - ...(zárt célú) kommunikációs hálózat létrehozása: 1969, USA ARPANET
 - ...elektronikus levelező program: 1972, USA, Védelmi Minisztérium
 - ...GPS rendszerek: katonai (1973), polgári (1998)
 - ... szoftveróriás (Microsoft, 1975), hardveróriás (Apple, 1976)
 - ...mobil telefonok (Motorola, 1983, Nokia 1987)
 - ...nyílt internet protokoll bevezetése: 1992, World Wide Web (www)
 - ... globális kereső (Google, 1998), globális közösségi oldal (Facebook, 2004)
 - ...iPhone (2007), első androidos „okos” telefon (2008)

VI. Paradigmaváltás az állam szerepfelfogásában

- Az emberek állammal kapcsolatos elvárásai megváltoztak.
- Az állam nem maradhat ki az új technológiák és a társadalmi alrendszerek kölcsönhatásaiból:
 - az állam reagáljon a változásokra
 - új technológiai alapokon is képes legyen minőségi szolgáltatásokat nyújtani
 - az ügyintézés ne legyen bonyolultabb mint más esetekben
- Az állam szerepfelfogásának is gyökeresen meg kellett változnia („neo-weberianus fordulat”):
 - „beavatkozó és erős állam” az „éjjeli őr” / „olcsó és kicsi állam” helyébe
 - „Államreform”: az állami működés újradefiniálása és újraalkotása
 - Értékek melletti elköteleződés: „jó állam”, „jó kormányzás”
 - „Szolgáltató állam”: értékteremtő és a polgárainak a XXI. század technikai szintjének megfelelő szolgáltatásokat (védelmet és igényérvényesítést) nyújtani képes állam.

VII. A digitális kor közigazgatása (DEG)

- A digitális korszak közigazgatásának (*Digital Era Government – DEG*) jellemzői:
 - az állami szerepvállalás kiterjesztése – „*kormányzati reintegráció*” (reprivatizáció, stb.);
 - a társadalmi jelenségeket rész-egész viszonyban, vizsgáló, a különböző *társadalmi csoportokra* is fókuszálni képes „*igény alapú holizmus*”
 - a digitális technológiákban rejlő minden lehetőséget megragadni képes „*kormányzati digitalizáció*”.
- A hangsúly a pozitív társadalmi értékeken és szolgáltatási kimeneteken van, amely alapján *a digitális kor állama* képes
 - a létező/valós társadalmi problémák érdemi kezelésére,
 - az ügyfelek bevonásával és az ügyintézés egyszerűsítésével „több és jobb szolgáltatás” megszervezésére.

VIII. Az *e-Government* fogalma és lehatárolása (1)

- Az *e-Government* kifejezés az USA-ban született 1993-ban:
 - „Nemzeti Partnerség az állam újra kitalálásáért” (NPR)
 - ✓ A Clinton kormányzat felismerte a digitális technológia alkalmazásban rejlő lehetőségeket a hatékonyság („3E”) javítása érdekében.
- Az *e-Government* az ENSZ megfogalmazásában
 - „...az e-közigazgatás nem más, mint az Internet és a világháló használata közigazgatási információk és a szolgáltatások nyújtása érdekében.”

(*Benchmarking E-government: A Global Perspective, 2002*)
- Az *e-Government* az OECD megfogalmazásában
 - „...az infokommunikációs technológiáknak az állami működés egészére kiterjedő használata a magasabb színvonalú feladatellátás (*better governance*) érdekében.”

(*e-Government for Better Government, 2005*)

VIII. Az *e-Government* fogalma és lehatárolása (2)

- Az *e-Government* az EU szakpolitikai dokumentumaiban az uniós stratégiák (Lisszaboni stratégia , EU 2020) megvalósításának egyik kiemelt eszközeként jelenik meg:
 - „A hatékony és innovatív közigazgatás alapvető jelentőségű a globális szinten versenyképes Európa számára.”
 - „Az elektronikus kormányzat a közszférában rejlő lehetőségek kiaknázásának kulcsa.”
- Az *e-Government* az Európai Unió megfogalmazásában:
 - ...az IKT technológiák innovatív használata a közszféra hatékonyságának növelése, valamint a vállalkozások és a polgárok adminisztrációs terheinek könnyítése és közszolgáltatásokkal kapcsolatos elégedettségének növelése érdekében – az átláthatóság és elszámoltathatóság feltételeinek egyidejű javulása mellett.

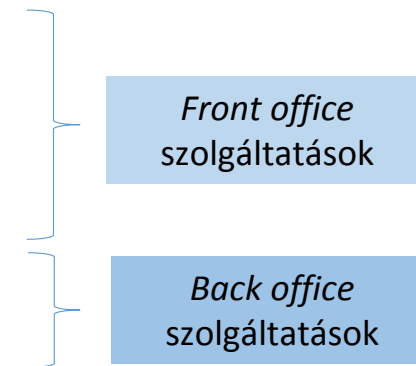
(*i2010 eGovernment Cselekvési Terv, 2006*)

VIII. e-közigazgatás fogalmak Magyarországon

- Hazai szerzők megfogalmazásában az e-közigazgatás
 - „...az információs kor közigazgatása...”
(Az e-közigazgatás távlatai, Varga Csaba, 2006)
 - ...a hagyományos igazgatás területén jelenik meg, „mintegy kényszerítő erővel, szervezeti, szervezési és jogi szempontból feszegetve és fokozatosan átalakítva az ügyintézés munkafolyamatát, a közigazgatás működési mechanizmusát.”
(Az e-közigazgatás szabályozása hazánkban, Felber Zs. 2011)
 - „...az információs társadalom közigazgatásának egyes módszerei abban az átmeneti periódusban, melynek során az info-kommunikációs technológia elterjed a közigazgatásban is.”
(Tózsza István, Az e-közigazgatás helyzete, 2012)
- A Nemzeti Közzolgálati Egyetem megfogalmazásában:
 - „Az e-közigazgatás a közsféra kapcsolatrendszerének tudás alapú átalakítása és racionalizált, szolgáltató jellegű újraszervezése, az info-kommunikációs technológiai alkalmazások közműszerű használata révén.”
(Az e-közigazgatás alapjai, KAB ügyintézői képzési anyag, 2014)

IX. Az e-közigazgatási szolgáltatásnyújtás szereplői

- Az elektronikus információátviteli közegben jellemzően 3 szereplőt különböztetünk meg:
 - az állami/közigazgatási szerveket (*Government*)
 - a polgárokat (*Citizens*)
 - a vállalkozásokat (*Business*)
- Az e-közigazgatási szolgáltatásokat az alábbiak szerint is szokás csoportosítani:
 - az államtól a polgárok felé nyújtott szolgáltatások:
 - ✓ *Government to Citizens: G to C, „G2C”*
 - az államtól a vállalkozások felé nyújtott szolgáltatások
 - ✓ *Government to Business: G to B, „G2B”*
 - Az állami szervek közötti (háttér) szolgáltatások):
 - ✓ *Government to Government: G to G, „G2G”*
 - Gép és gép közötti (automatikus) szolgáltatások:
 - ✓ *Machine to Machine: M to M, „M2M”*

X. Az e-közigazgatási szolgáltatásokban rejlő előnyök

- Az államtól a polgárok felé nyújtott **(G2C)** szolgáltatások előnyei:
- Bizonyos **törvényi kötelezettségek** teljesítésének megkönnyítése:
 - ✓ *Pl. SZJA bevallás elkészítése e-kitöltő programmal, benyújtás*
 - ✓ *Pl. lejárt, elveszett személyi okmányokkal kapcsolatos ügyintézés*
- Bizonyos **eljárások meggyorsítása**, egyszerűsítése:
 - ✓ *Pl. hatósági igazolások és bizonyítványok igénylése*
 - ✓ *Pl. lakcímváltozással kapcsolatos ügyintézés*
 - ✓ *Pl. társadalombiztosítással kapcsolatos ügyintézés*
 - ✓ *Pl. rendőrségi feljelentések megtétele*
 - ✓ *Pl. építési engedélyeztetés indítása*
 - ✓ *Pl. gépjármű-regisztráció*
- Bizonyos **szolgáltatások elérhetővé tétele**, kényelmesebbé tétele:
 - ✓ *egészségügyi szolgáltatások igénybe vétele*
 - ✓ *felsőoktatási intézményekbe való jelentkezés*
 - ✓ *munkaügyi központok szolgáltatásainak igénybe vétele*
 - ✓ *közkönyvtárak szolgáltatásainak igénybe vétele*

Ügyfél és állami
oldalon egyaránt
idő és pénz
takarítható meg.

Tértől és időtől
függetlenített,
0-24 órás
közszolgáltatások.

XII. Az e-közigazgatás magyarországi születése (1)

- Magyarország a nemzetközi trendeket jellemzően 10 éves lemaradással követi...
- A magyar e-közigazgatás történet fontosabb állomásai:
 - az első számítógép (M3) megépítése: 1957-59., MTA KKCs. Bp.
 - Alekszej Koszigin (SzU MT elnök) levélben ösztönzi a számítástechnikai fejlesztéseket a KGST-országokban: 1968
 - Számítástechnikai Tárcaközi Bizottság : 1968 (KGM, KSH, MTA, OMFB)
 - KGST-gépcsalád (Egységes Számítógéprendszer) fejlesztése: 1969-1986
 - Számítástechnikai Központi Fejlesztési Program: 1971-1986.:
 - ✓ ágazati számítóközpontok jönnek létre jelentős állami támogatással
 - Elektronizációs Gazdaságfejlesztési Program: 1986-1990
 - Informatikai Tárcaközi Bizottság (ITB) felállítása: 1991, MeH:
 - ✓ ITB ajánlások, egy Nemzeti Informatikai Stratégia (1995-1997) tervezete

XII. Az e-közigazgatás magyarországi születése (2)

- Magyar e-közigazgatás történet az ezredfordulótól 2010-ig:
 - Y2K Kormánybiztosság: a 2000-es dátumváltás koordinálása (1999-2000)
 - Informatikai Kormánybiztosság felállítása (MeH IKB, 2000-2002)
 - ✓ Nemzeti Információs Társadalom Stratégia (NITS, 2001)
 - ✓ a Kormányzati Portál beüzemelése: 2001.12.10. (eKormanyzat.hu)
 - az e-aláírásról szóló 2001. évi XXXV. törvény (Eat.)
 - a Ket. elfogadása (2004.: CXL tv.), X. fejezet az e-ügyintézésről
 - Önálló Informatikai és Hírközlési Minisztérium (2002-2006)
 - ✓ Magyar Információs Társadalom Stratégia (MITS, 2003)
 - ✓ „E-kormányzat 2005” – Elektronikus Kormányzati Stratégia és Programterv
 - ✓ Magyarország.hu (2004), ügyfélkapus azonosítás (2005)
 - Elektronikus Kormányzat Központ (MeH EKK, 2006-2010):
 - ✓ Elektronikus Kormányzati Gerinchálózat (EKG, 2006)
 - ✓ Központi Elektronikus Szolgáltató Rendszer (KR, 2007)
 - E-közszolgáltatásokról szóló 2009.: évi LX. törvény

XIII. A kormányok különböző e-közigazgatás megközelítései

- A 2010 előtti kormányok még éles különbséget tettek „közigazgatás” és „e-közigazgatás” között:
 - az IKT ügyek szervezeti elkülönítése (IHM, EKK)
 - külön stratégiai dokumentumok és fejlesztési projektek
 - elkülönített finanszírozási keretek (ÁROP és EKOP)
 - a technológia „eszköz”-ként való értelmezése
- A 2010 utáni kormányoknál a „**digitális állam**” került előtérbe:
 - az IKT ügyek betagozása a központi államigazgatás szervezetébe
 - integrált közigazgatási stratégiák:
 - ✓ Nemzeti Infokommunikációs Stratégia: Digitális Állam pillér,
 - ✓ Magyar Program 12-13.0, Államreform II.
 - egyetlen finanszírozás keret: KÖFOP
 - a technológia *működési keret*ként való értelmezése

XIV. A kormányok különböző e-közigazgatás modelljei

- A 2010 előtti e-közigazgatási modell
 - **technológiailag erősen meghatározott** (ügyfélkapus azonosítás)
 - egyetlen („**monolit**”) Központi Elektronikus Szolgáltató Rendszer:
 - ✓ Elektronikus Kormányzati Gerinchálózat (EKG)
 - ✓ Kormányzati Portál (Magyarország.hu)
 - ✓ Kormányzati Ügyféltájékoztató Központ (KÜK)
 - ✓ Ügyfélkapu, hivatali kapu
- A 2010 utáni e-közigazgatási modell:
 - az állam **multi-csatornás** elérhetősége
 - ✓ személyesen (elektronikusan támogatott kormányablakok/ügysegédek)
 - ✓ elektronikusan (okos telefon is, hibrid kézbestés is)
 - az ügyfél rendelkezési jogának tiszteletben tartása
 - **technológia-semlegesség** (nem csak ügyfélkapus azonosítás)
 - több kisebb darabból („**LEGO**”) felépülő rendszer:
 - ✓ szabályozott /standard e-ügyintézési szolgáltatások (**SZEÜSZ-ök**)

Az e-közigazgatás erőforrás oldala 2014. végén:

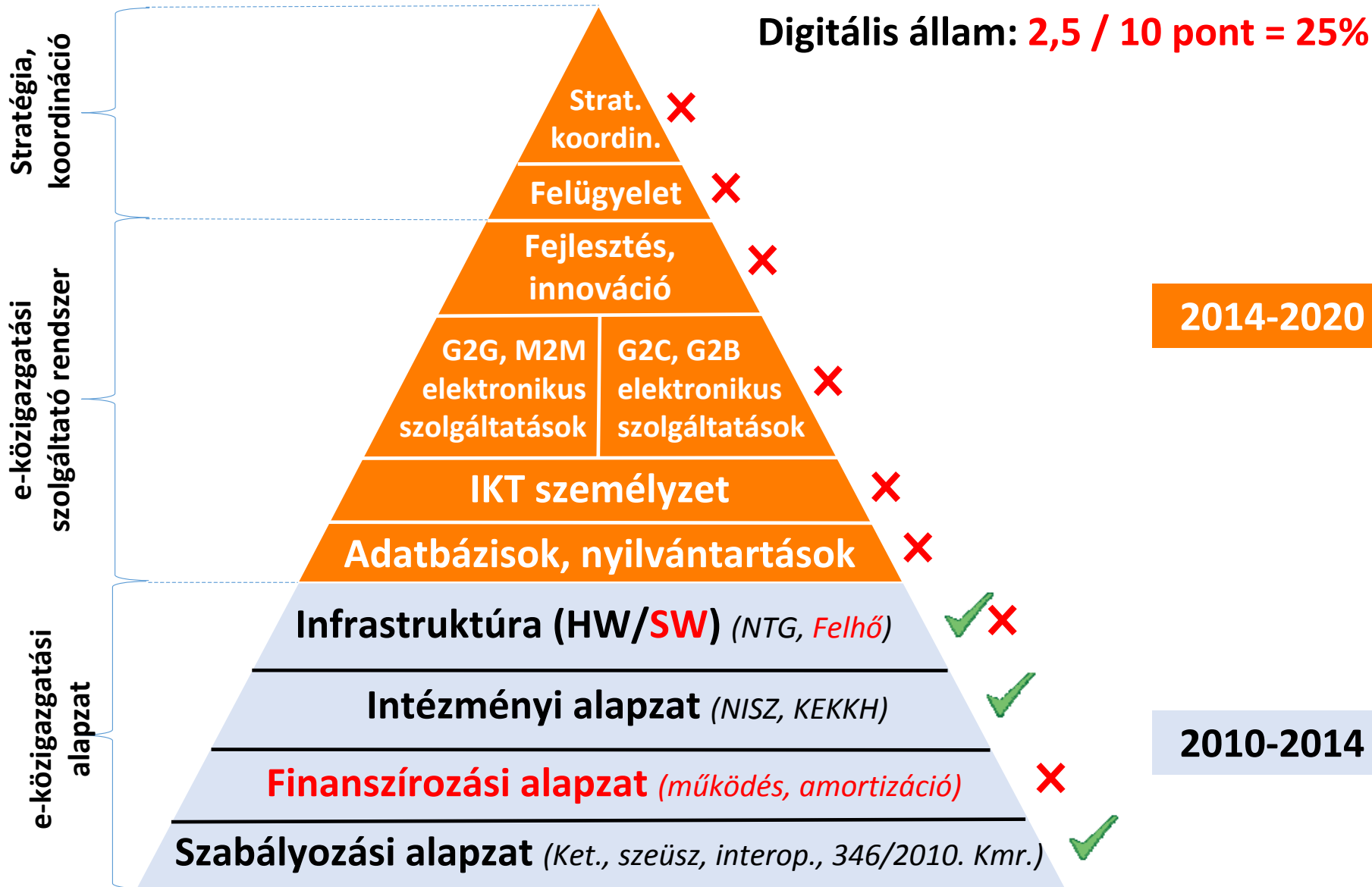
- 5 200 fő (a 156 ezerből: 3,3%)
- Kb. 136 Mrd Ft (a kormányzati kiadások 3,55%-a)

Személyi jellegű kiadások	Dologi kiadások	Fejlesztési célú kiadások	Összesen:
31 Mrd Ft	65 Mrd Ft	40 Mrd Ft	136 Mrd Ft

Kulcsintézmények 2015-ben:

- ME (koordináció, KAB, Lechner TK, Posta)
- BM (NISZ Zrt., KEKKH, NKI, EÜF, NETI)
- NFM (NIIFI, KIFÜ, Antenna Hungária)
- NGM (NAV, INIT, Pillér Nkft. MÁK, Kincsinfo Nkft.)

A digitális kor közigazgatása rendszer megközelítésben

e-ügyintézési szolgáltatások

Stratégiai koordináció (ME)

E-ügyintézési Felügyelet (EÜF)

Fejlesztés, innováció

Elektronikus szolgáltatások

IKT személyzet

Adatbázisok, nyilvántartások

Infrastruktúra (HW/SW)

Intézményi alapzat (NISZ, KEKKH)

Finanszírozási alapzat

Szabályozási alapzat

„Lesz-e közigazgatásból e-közigazgatás?”

LESZ!

Már most az van...

...kérdés a minősége...